Comisiynydd Heddlu a Throseddu
Dyfed-Powys
Police and Crime Commissioner

Mae'r ddogfen hon ar gael yn Gymraeg yn ogystal â Saesneg.

This document is available in Welsh as well as English.

Comisiynydd Heddlu a Throseddu Dyfed-Powys

Ymarfer Hap-samplu

gan y

Panel Craffu

Adolygiad o Achosion Troseddau Casineb

(Gorffennaf 2018 - Mehefin 2019)

Gwarediadau y Tu Allan i'r Llys

Canfyddiadau ac Adborth Aelodau'r Panel

Hydref 2019

Cynnwys

1.0 Trosolwg 2
2.0 Cefndir, diben a methodoleg 2
2.1 Data cefndir 3
3.0 Cymeradwyaeth Cadeirydd y Panel 4
4.0 Camau a gymerwyd yn dilyn cyfarfod diwethaf y Panel 5
5.0 Ystyried achosion troseddau ieuenctid – drwgdybiedigion ifainc 5
Asesiad y Panel: Priodol 6.0 Ystyried achosion troseddau casineb – drwgdybiedigion sy'n oedolion 8
7.0 Asesiadau'r Panel hyd yn hyn 11
7.1 Arfer da 14
7.2 Meysydd sydd angen gwelliant 14
8.0 Ffocws y Panel yn y dyfodol 14

1.0 Trosolwg

Yng nghyfarfod Panel Craffu ar Waredladau y Tu Allan i'r Llys Dyfed-Powys ar 14 Hydref 2019, adolygodd yr Aelodau ddetholiad o achoslon troseddau casineb a gafodd eu trin drwy Waredlad Tu Allan i'r Llys.

Ystyrlodd y Panel 15 achos. Roedd 8 yn ymwneud â drwgdybiedigion ifainc, a 7 yn ymwneud ag oedolion.

2.0 Cefndir, diben a methodoleg

Mae Aelodau'r Panel ar y cyd yn cytuno maes ffocws ar gyfer pob cyfarfod. Pythefnos cyn pob cyfarfod, maent yn derbyn ffeiliau achos perthnasol a ddewiswyd ar hap gan Gadeirydd y Panel. Yna mae'r Panel yn cyfarfod i drafod pob achos a, lle y bo'n bosib, dod i benderfyniad ynghylch priodoldeb y gwarediadau. **Wrth benderfynu pa gategori mae'r achos yn perthyn iddo, mae'r Panel yn ystyried y meini prawf canlynol:**

- Barn ac adborth gan y dioddefydd a'r troseddwr;
- Cydymffurfiaeth â pholisi'r heddlu;
- Sail resymegol dros y penderfyniad a'r canlyniad;
- Effaith debygol ar y gymuned;
- Amgylchiadau a difrifoldeb y drosedd; a
- Dewisiadau arall posib a allai fod ar gael.

Mae'r Panel yn trafod pob achos ac yn eu categoreiddio fel un o'r canlynol:

- Defnydd priodol ac yn gyson â'r polisi;
- Defnydd priodol gydag amheuon gan Aelodau'r Panel;
- Defnydd amhriodol neu ddiffyg cysondeb â'r polisi; a
- Panel yn methu â chyrraedd canlyniad.

2.1 Data cefndir

Mae'r graffiau canlynol yn dangos y newid dros amser o ran defnydd Heddlu Dyfed-Powys o wahanol fathau o warediadau y tu allan i'r llys.

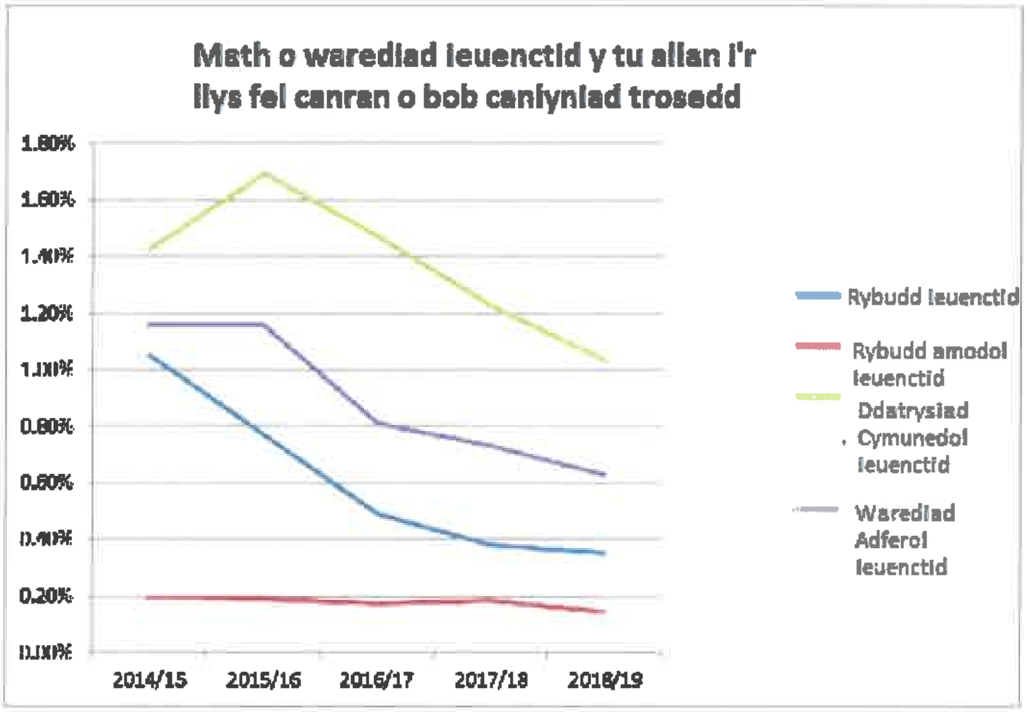

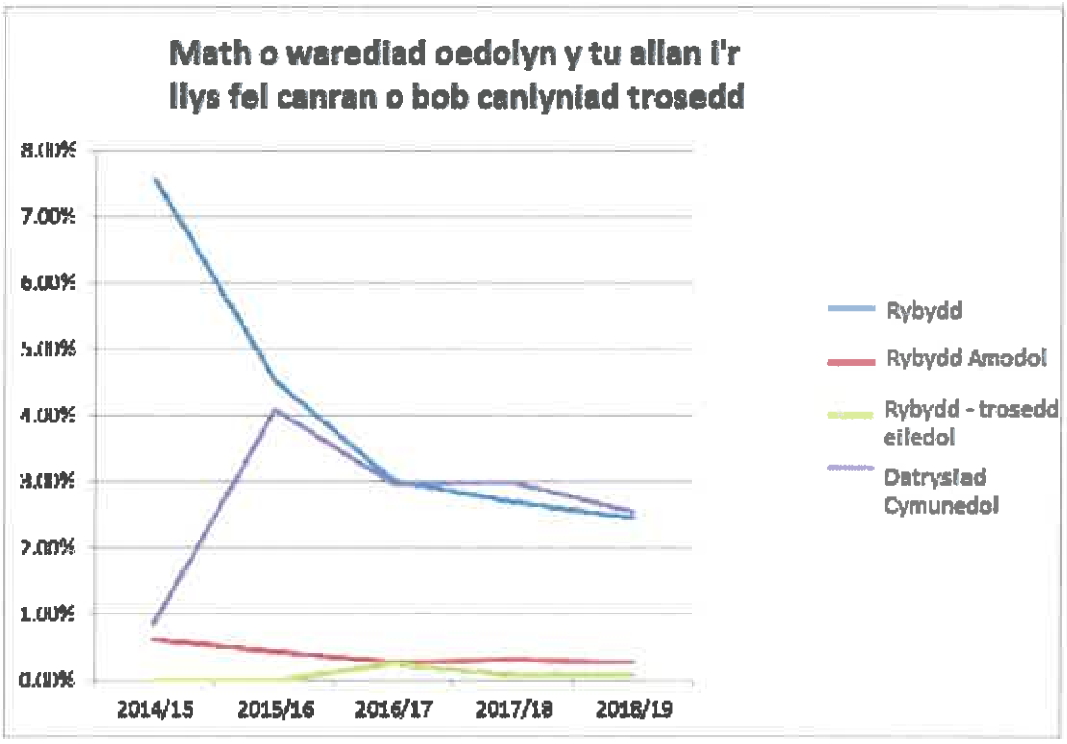

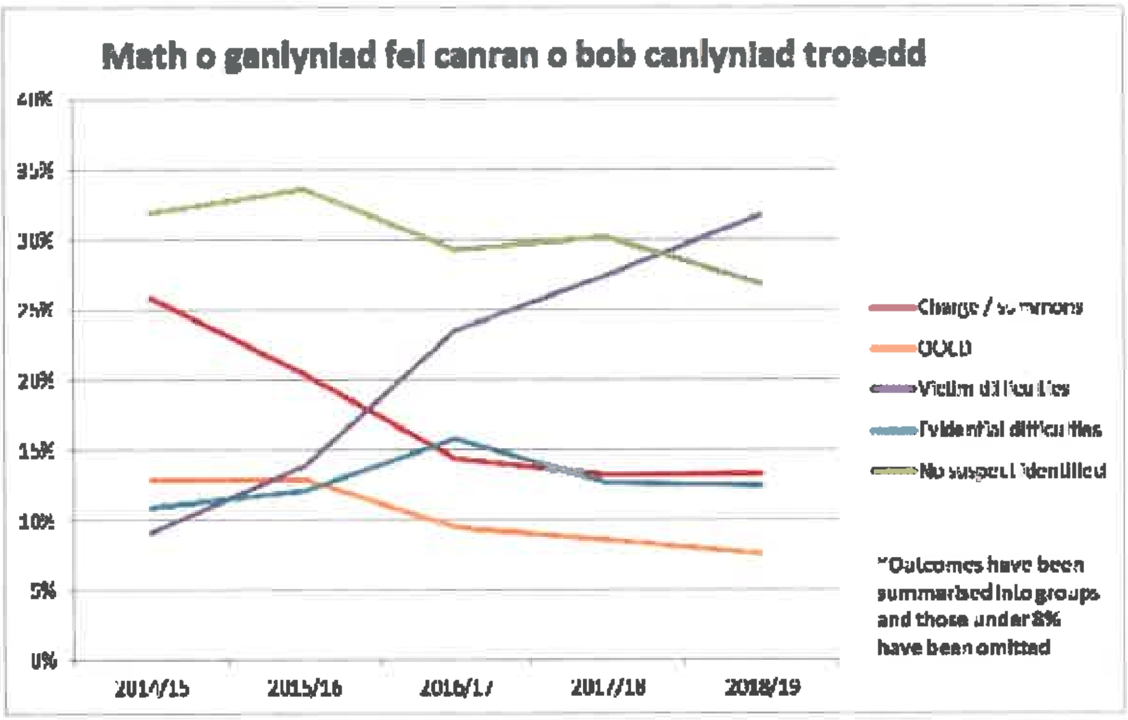

3.0 Cymeradwyaeth Cadeirydd y Panel

Gallaf i ____ (printiwch yr enw) gadarnhau fy mod wedi darllen yr adroddiad, a'i fod yn cynrychioli'n llwyr y farn a fynegwyd gan y Panel yn ystod ein hymarfer hap samplu ar 14 Hydref 2019.

Llofnod: __________________________________

Dyddiad: __________________________________

4.0 Camau a gymerwyd yn dilyn cyfarfod diwethaf y Panel

O ganlyniad i waith y Panel Craffu ar Waredíadau y Tu Allan i'r Llys, cymerwyd y camau canlynol ers y cyfarfod diwethaf:

- Roedd trafodaethau rhwng Timoedd Troseddau Ieuenctid ac Adran Cyfiawnder Troseddol Dyfed-Powys yn mynd rhagddynt mewn perthynas ag adolygu'r polisi cyfredol ynghylch Gwarediadau Adferol Ieuenctid a'r cynnig posibl o gymorth ar gyfer derbynwyr.
- Derbyniodd y Panel gyflwyniad gan y Timoedd Troseddau Ieuenctid trwy eu fideo ar-lein am Swyddfeydd Ieuenctid.
- Estynnwyd gwahoddiad i Gadeirydd Ardal Cyfiawnder Lleol Canolbarth Cymru i ymuno â'r Panel yng ngoleuni ei faes awdurdod, sy'n cynnwys rhannau o ardal Heddlu Dyfed-Powys.

5.0 Ystyried achosion troseddau ieuenctid – drwgdybiedigion ifainc

Ymdriniwyd â thri o'r achosion a ystyriwyd drwy gyfrwng Rhybudd Ieuenctid, dau drwy Waredíad Adferol Ieuenctid, a thri drwy Rybudd Amodol Ieuenctid.

Roedd asesiadau'r Aelodau fel a ganlyn:

Asesiadau'r Aelodau	Nifer yr achosion
Priodol	5
Priodol gydag amheuon	2
Amhriodol	1

5.1 Sylwadau

Nodir isod sylwadau Aelodau'r Panel ar gyfer pob achos.

Achos 1

Nododd y Panel drwy achos dra hysbys, dystiolaeth o waith partneriaeth da, gan arwain at ymholiadau amddiffyn plant priodol yn cael eu cynnal mewn perthynas â'r drwgdybyn ifanc. Fodd bynnag, oherwydd bygythiad honedig blaenorol y drwgdybyn i saethu cyd-ddisgyblion, roedd y Panel yn teimlo bod Datrysiad Cymunedol Ieuenctid yn amhriodol ar gyfer yr achos hwn o sylwadau hiliol ac ymosodiad yn erbyn unigolyn ifanc arall. Roedd yr Aelodau'n teimlo bod angen ystyried gwaith ataliol gyda'r unigolyn. Nid oedd yn ymddangos fel pe bai hyn digwydd o ganlyniad i'r cyfeiriad at y Swyddfa Ieuenctid.

Mynegodd yr Aelodau bryder ynghylch yr amser a gymerwyd i ddatrys yr achos, gan nodi bod tri mis wedi mynd heibio rhwng y drosedd ac ymddangosiad y drwgdybyn yn y Swyddfa Ieuenctid. Hefyd, nodwyd nad oed y bygythiad blaenorol i saethu disgyblion wedi'i gofnodi na'i ymchwilio. Cytunodd cynrychiolydd o'r Heddlu y byddai hyn yn cael ei ymchwilio ar frys.

Asesiad y Panel: Amhriodol

Camau Gweithredu:

1. **Tîm Archwilio Troseddau Heddlu Dyfed-Powys i adolygu'r bygythiad honedig i ladd o fewn achos 1 er mwyn sicrhau ei fod wedi'i gofnodi a'i ymchwilio'n briodol.**
2. **Rhoi adborth i'r Tîm Troseddau Ieuenctid y gallai'r drwgdybyn yn achos 1 elwa o waith ataliol.**

Achos 2

Roedd yr achos hwn yn ymwneud â difrod troseddol yn erbyn adeilad crefyddol. Nododd yr Aelodau bod y drwgdybyn wedi cytuno i weithio gyda gwasanaethau camddefnyddio alcohol a chyffuriau, fodd bynnag, mynegwyd pryder nad oedd y broblem o hiliaeth ymddangosiadol yn cael ei drin. Roedd yr Aelodau'n poeni am hanes troseddol blaenorol yr unigolyn, ac er eu bod yn fodlon bod Rhybudd yn briodol ar gyfer y drosedd dan sylw, trafodwyd pa un ai a ddylai trosedd cysylltiedig arall o fyrgleriaeth fod wedi'i ystyried ynghyd â'r difrod troseddol. Nodwyd bod oedi o ran sicrhau canlyniad yn yr achos hwn hefyd. Yn ogystal, trafodwyd y gallai fod cyfle ar gyfer dedfryd ataliol oherwydd nifer y digwyddiadau sy'n gysylltiedig â'r adeilad hwn.

Asesiad y Panel: Priodol gydag Amheuon

Achos 3

Dywedodd y Panel bod swyddogion wedi nodi bregusrwydd y dioddefydd yn bositif ac wedi rhoi gwybodaeth gefndir ddefnyddiol amdano. Roedd y troseddwr yn yr achos hwn wedi derbyn Rhybudd am sylwadau hiliol ac ymosod. Mynegodd yr Aelodau rai amheuon oherwydd troseddau blaenorol y drwgdybyn, sef targedu'r un grŵp o ffrindiau a hanes o beidio â mynd i gyfarfodydd Swyddfa Ieuenctid. Hefyd, trafodwyd y gallai elfen hiliol y drosedd fod wedi'i esgeuluso ac y byddai datganiad dioddefydd wedi bod yn fuddiol. Nodwyd bod amseroldeb datrys yn bryder yn yr achos hwn hefyd.

Asesiad y Panel: Priodol gydag Amheuon

Achos 4

Nododd yr Aelodau nifer o agweddau cadarnhaol i'r achos hwn lle'r oedd unigolyn ifanc wedi gwneud bygythiadau ar-lein i saethu mewn ysgol. Bu cyfathrebu da rhwng y Swyddfa Ieuenctid a'r swyddog er mwyn sicrhau ei fod yn briodol i'r Swyddfa ymdrin â'r achos. Digwyddiad unigryw ydoedd yn ymwneud ag unigolyn ifanc agored i niwed heb unrhyw dystiolaeth o fwriad i gyflawni'r bygythiad. Nododd adroddiad Swyddfa manwl faterion perthnasol ac roedd yr unigolyn ifanc wedi cytuno i gymryd rhan mewn rhaglenni cymorth. O'r herwydd, ystyriodd y Panel fod Datrysiad Cymunedol Ieuenctid yn briodol.

Asesiad y Panel: Priodol

Achos 5

Ni fynegodd yr Aelodau unrhyw bryderon ynghylch y Gwarediad Adferol Ieuenctid hwn mewn ymateb i ddisgybl yn gwneud sylw homoffobig a phoeri tuag at ddisgybl arall. Cydnabu'r Panel hanes o gythrudd. Cytunodd y drwgdybiedig i ysgrifennu llythyr o ymddiheuriad, ac roedd y dioddefydd yn fodlon â hyn.

Asesiad y Panel: Priodol

Achos 6

Roedd yr achos hwn yn ymwneud â difrod a graffiti sarhaus mewn ysgol gynradd. Roedd y pennaeth yn fodlon â Gwarediad Adferol Ieuenctid, ac roedd y Panel yn cytuno â hyn. Nododd y Panel y bu awgrym y dylai'r drwgdybiedigion gwblhau gwaith adferol gyda'r ysgol, fodd bynnag, nid oedd tystiolaeth bod hyn wedi'i gwblhau.

Asesiad y Panel: Priodol

Achos 7

Roedd yr Aelodau'n fodlon â'r canlyniad, sef Rhybudd Ieuenctid, ar gyfer yr achos hwn o aflonyddu homoffobig. Fodd bynnag, nododd y Panel drosedd ychwanegol a ddigwyddodd o fewn 6 diwrnod i'r drosedd gyntaf a allai fod wedi'i thrin yn yr un cyfarfod Swyddfa Ieuenctid.

Asesiad y Panel: Priodol

Cam Gweithredu:

3. **Tîm Archwilio Troseddau Heddlu Dyfed-Powys i adolygu'r drosedd ychwanegol a nodwyd o fewn achos 7 er mwyn sicrhau ei bod wedi'i chofnodi'n briodol.**

Achos 8

Ni fynegodd yr Aelodau Panel unrhyw bryderon ynghylch canlyniad yr achos hwn o sylwadau hiliol a wnaed yn ystod sgwrs rhwng plant 11 a 12 oed wrth chwarae gemau ar-lein, sef Datryslad Cymunedol Ieuenctid.

Asesiad y Panel: Priodol

6.0 Ystyried achosion troseddau casineb – drwgdybiedigion sy'n oedolion

Ymdriniodd yr Aelodau Panel â saith achos oedolyn. Ymdriniwyd â thri o'r achosion a ystyriwyd drwy gyfrwng Rhybudd, a phedwar drwy Ddatrysiad Cymunedol.

Roedd asesiadau'r Aelodau fel a ganlyn:

Asesiadau'r Aelodau	Nifer yr achosion
Priodol	6
Amhriodol	1

6.1 Sylwadau

Nodir isod sylwadau Aelodau'r Panel ar gyfer pob achos:

Achos 9

Daeth y Panel i'r casgliad bod Datrysiad Cymunedol yn briodol ar gyfer anghydfod rhwng cymdogion a oedd yn cynnwys sylwadau hiliol.

Asesiad y Panel: Priodol

Achos 10

Ystyriwyd y byddai nifer o ffactorau gwaethygol, gan gynnwys natur gorfforol y digwyddiad a bod y dioddefydd yn cael ei dargedu'n gyson drwy ei waith fel gyrrwr tacsi, wedi cefnogi gorchymyn i ymddangos gerbron y llys. Fodd bynnag, gan nad oedd y dioddefydd yn cefnogi gweithredu pellach, roedd y Panel yn ystyried fod Rhybudd yn briodol. Nododd y Panel y dylai diffyg cefnogaeth y dioddefydd fod wedi'i nodi o fewn y datganiad tyst er mwyn cefnogi'r rhesymwaith.

Asesiad y Panel: Priodol

Achos 11

Digwyddodd y drosedd hon pan anfonodd cyn-ofalwr ohebiaeth sarhaus at unigolyn bregus yr oedd wedi gofalu amdano yn y gorffennol, ond a oedd yn ffrind erbyn hyn. Mynegodd yr Aelodau bryder bod y gofalwr mewn safle o ymddiriedaeth yn y gorffennol, fodd bynnag, roeddent yn cydnabod bod y drosedd wedi digwydd o fewn y cyfeillgarwch, ac nid yn ystod ei swydd. Nodwyd

hefyd bod cofnod o'r troseddwr yn ymddwyn yn amhriodol o dan ddylanwad alcohol. O'r herwydd, roedd y Panel, a'r dioddefydd, yn falch bod y drwgdybiedig wedi cael cynnig cymorth drwy'r rhaglen ddargyfeiriol fel rhan o Ddatrysiad Cymunedol.

Asesiad y Panel: Priodol

Achos 12

Daeth yr Aelodau Panel i'r casgliad ei fod yn briodol i'r troseddwr dderbyn Rhybudd am gyfeirio iaith sarhaus wedi'i ysgogi gan hiliaeth tuag at weithiwr mewn bwyty.

Asesiad y Panel: Priodol

Achos 13

Daeth y Panel i'r casgliad bod Datrysiad Cymunedol yn briodol ar gyfer yr achos hwn o sylwadau sarhaus cymydog tuag at y dioddefydd. Roedd y dioddefydd yn fodlon â'r cam gweithredu hwn.

Asesiad y Panel: Priodol

Achos 14

Mynegodd yr Aelodau Panel bryder bod yr achos domestig hwn o ymosodiad heb anaf a waethygwyd gan hiliaeth wedi'i waredu drwy gyfrwng Rhybudd. Cyfaddefodd y troseddwr yn llawn i ymosodiad "lefel isel" ac nid oedd y dioddefydd yn cefnogi camau gweithredu gan yr heddlu, fodd bynnag, roedd y Panel yn poeni mai sefyllfa ddomestig oedd hon gyda thri o blant yn bresennol, bod y troseddwr wedi ymddwyn yn dreisgar yn y gorffennol pell, a bod y ffeil achos yn awgrymu nad oedd unrhyw faterion wedi'u hamlygu. Ystyriodd y Panel bod yr achos hwn yn dangos cyfle coll i ymyrryd, ac y dylai fod wedi arwain at y drwgdybiedig yn cael ei gyhuddo.

Asesiad y Panel: Amhriodol

Achos 15

Roedd yr achos hwn yn ymwneud â negeseuon cyfryngau cymdeithasol o natur trawsffobig yn cael eu hanfon yn uniongyrchol at y dioddefydd. Nododd yr Aelodau bod gwaith partneriaeth da wedi arwain at gymorth ar gyfer y dioddefydd a'r troseddwr, a chanmolwyd yr adroddiad cynllun dargyfeiriol, a oedd wedi'i ysgrifennu'n dda.

Asesiad y Panel: Priodol

7.0 Asesiadau'r Panel hyd yn hyn

Mae'r graff isod yn dangos asesiadau'r Panel o'r achosion a ystyriwyd yn y cyfarfod diweddaraf.

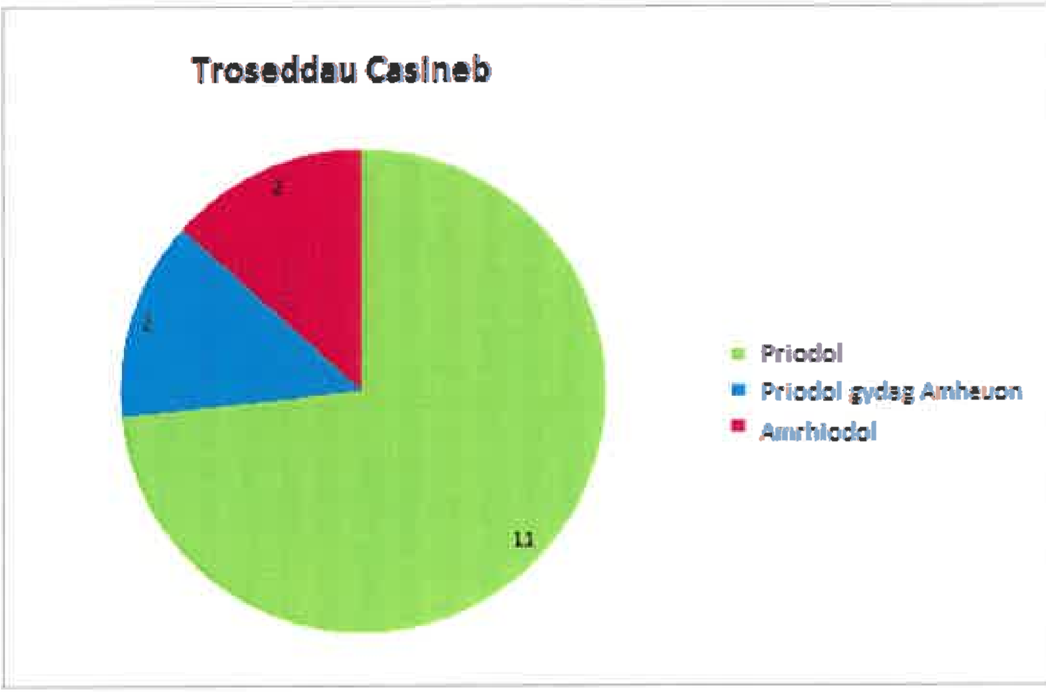

Ers Tachwedd 2013 mae'r Panel wedi ystyried amrywiaeth o warediadau, fel y gwelir yn y graff isod.

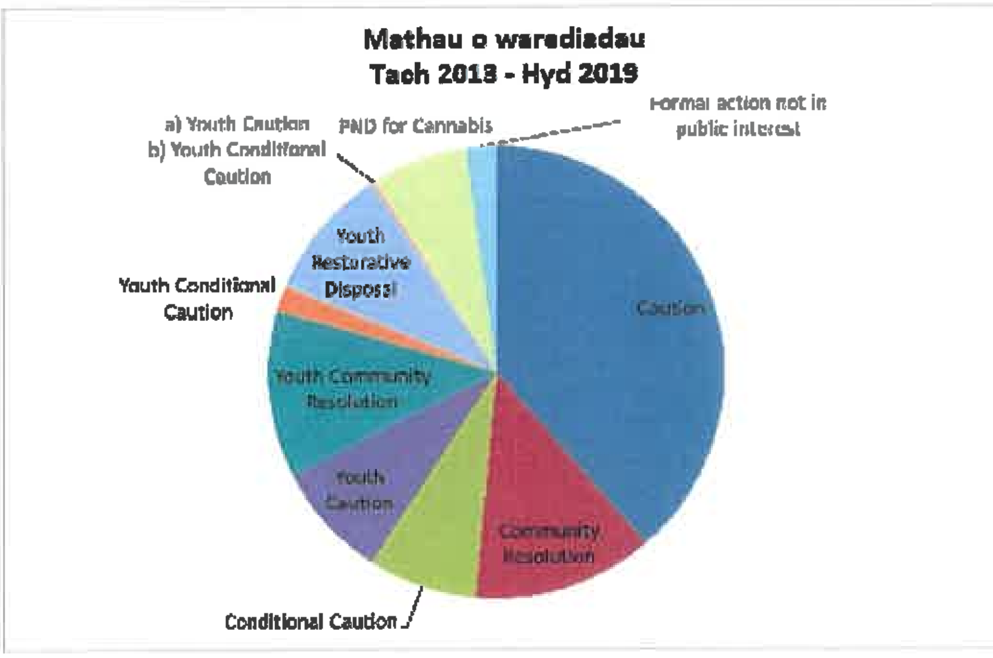

O'r 326 o achosion a adolygwyd rhwng Ebrill 2013 a Hydref 2019, cafodd 57% eu hasesu'n briodol, 22% yn amhriodol, 19% yn briodol gydag amheuon a methodd y Panel â dod i ganlyniad mewn 2% o'r achosion.

Ar y cyfan roedd cynnydd yn nifer yr achosion a ystyriwyd gan y Panel yn warediadau priodol. Gellir gweld y newid hwn dros amser yn y graff isod.

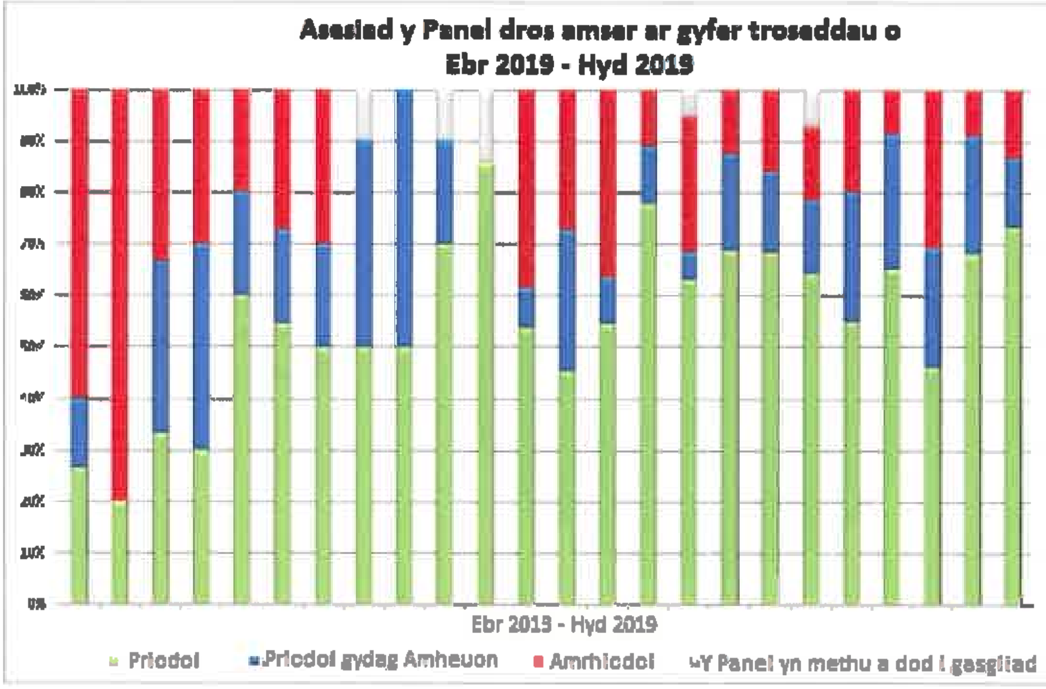

Mae'r graff isod yn dangos y dadansoddiad fesul math o drosedd fel canran o'r achosion a ystyriwyd rhwng Tachwedd 2013 a Hydref 2019.

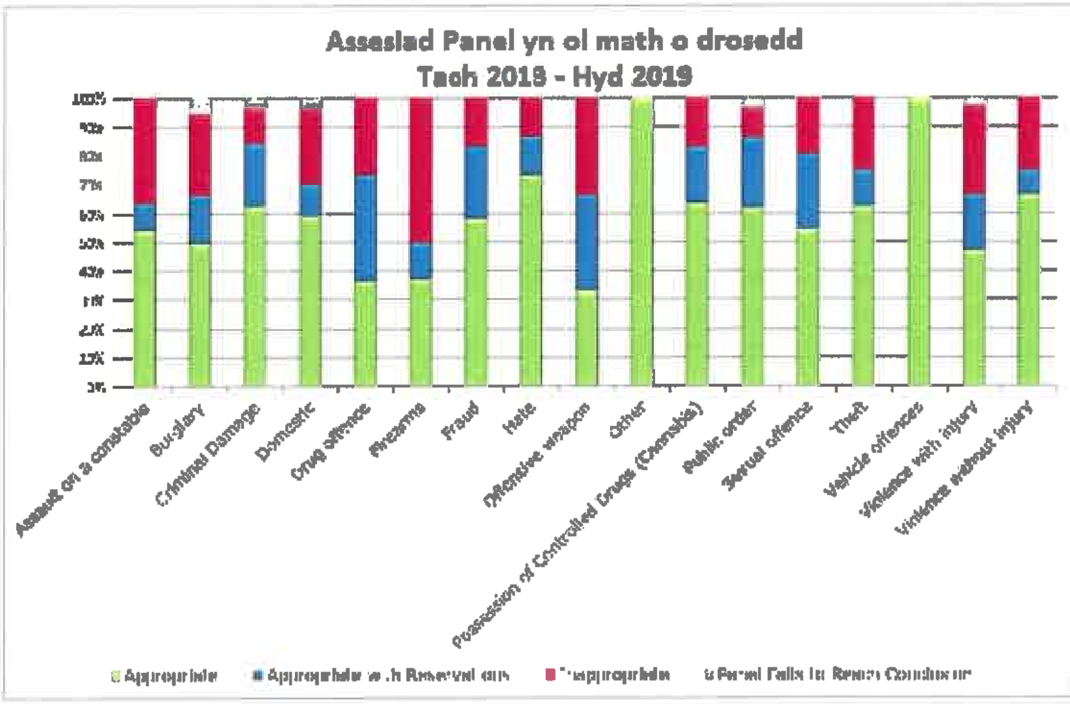

Mae'r graff canlynol yn dangos y nifer gwirioneddol o achosion a aseswyd o fewn pob math o drosedd a barn y Panel yn eu cyfarfodydd rhwng Tachwedd 2013 a Hydref 2019.

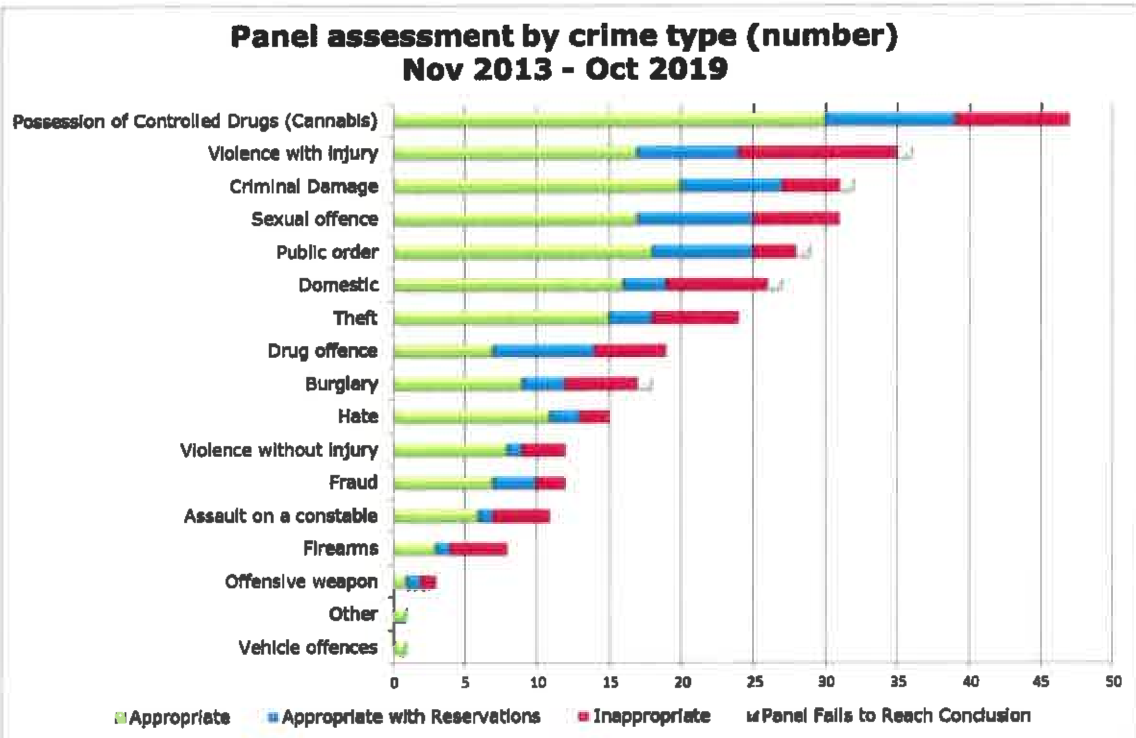

7.1 Arfer da

Nodwyd yr ymarfer da canlynol o ganlyniad i waith y Panel yn ystod y chwarter hwn:

- Nifer o enghreifftiau o waith partneriaeth da a'r defnydd o wasanaethau cymorth a dargyfeirio er mwyn mynd i'r afael ag achosion ymddygiad troseddol.
- Nodwyd bregusrwydd y troseddwr a'r dioddefwyr, a sicrhawyd bod ganddynt gymorth priodol.
- Roedd y rhan fwyaf o'r canlyniadau yn unol â dymuniadau'r dioddefwyr.

7.2 Meysydd sydd angen gwelliant

Roedd dau faes penodol ar gyfer gwella a nodwyd o ganlyniad i waith y Panel y chwarter hwn:

- Awgrymodd yr Aelodau bod yr amser a gymerwyd i gyhoeddi canlyniad yn ormodol mewn tri o'r wyth achos ieuenctid a ystyriwyd.
- Roedd tri o'r achosion ieuenctid yn cynnwys troseddau ychwanegol. Daeth y Panel i'r casgliad y gellid fod wedi ystyried y troseddau hyn yn yr un Swyddfeydd Ieuenctid. Cytunwyd bod angen i'r Tîm Archwilio Troseddau ymchwilio ymhellach i hyn er mwyn deall sut nad oedd hyn wedi digwydd.
- Er bod y manylion a gofnodwyd yn dda ar y cyfan, roedd rhai enghreifftiau lle'r oedd y Panel yn teimlo y byddai'n ddefnyddiol pe bai tystiolaeth o rai agweddau o achosion wedi bod yn ddefnyddiol, gan gynnwys dioddefwyr yn tynnu allan neu'n cwblhau amod adferol y gwarediad.

8.0 Ffocws y Panel yn y dyfodol

Cytunwyd mewn cyfarfod blaenorol y byddai'r Panel yn canolbwyntio ar droseddau cyllyll nesaf.